

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 7 Sub. Code :

1	0	5	0	8
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	2
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 2nd Semester
(2055)**

SOCIOLOGY (In all Mediums)

Paper : Social Institutions in India

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 68

Note :— (1) Attempt **four** questions in all. Question No. 1 is compulsory comprising of **ten** short answer type questions, the students are required to attempt **seven** out of **ten**.

(2) From each unit select **one** question.

(3) For Private candidates, who have not been assessed earlier for internal assessment, the marks secured by them in theory paper will be proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. Attempt any **seven** from the following in about **3-5** lines each :

(1) Institutions

(2) Two books on Social Institutions

- (3) Forms of Family
- (4) Gotra
- (5) Functions of Marriage
- (6) Descent
- (7) Polyandry
- (8) Incest taboo
- (9) Affinity
- (10) Family of Orientation.

7×2=14

UNIT-I

2. Write the features and types of family in India.

OR

3. Do you think the joint family system is regaining its importance in modern times ? Comment

18

UNIT-II

4. Discuss the changes that have taken place in the institution of marriage.

OR

5. Elaborate the various forms of marriage including the recent trends.

18

UNIT-III

6. Elucidate the various forms of kinship.

OR

7. Write short notes on :

- (a) Kinship categories
- (b) Lineage
- (c) Descent.

18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) कुल चार प्रश्न हल करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है, जिसमें दस लघु उत्तरीय प्रश्न हैं, छात्रों को दस में से सात प्रश्न हल करने होंगे।

(2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनें।

(3) निजी छात्रों के लिए, जिनका पहले आंतरिक मूल्यांकन नहीं किया गया है, आंतरिक मूल्यांकन के बदले में उनके द्वारा थ्योरी पेपर में प्राप्त अंकों को पेपर के अधिकतम अंकों के अनुपात में बढ़ा दिया जाएगा।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात प्रश्नों के उत्तर लगभग 3-5 पंक्तियों में दें :

(1) संस्थाएँ।

(2) सामाजिक संस्थाओं पर दो पुस्तकें

(3) परिवार के रूप

(4) गोत्र

(5) विवाह के कार्य

(6) वंश

(7) बहुपतित्व

(8) अनाचार निषेध

(9) आत्मीयता

(10) अभिविन्यास परिवार।

7×2=14

यूनिट-I

2. भारत में परिवार की विशेषताएँ और प्रकार लिखें।

अथवा

3. क्या आपको लगता है कि आधुनिक समय में संयुक्त परिवार प्रणाली अपना महत्व पुनः प्राप्त कर रही है ? टिप्पणी करें। 18

यूनिट-II

4. विवाह संस्था में हुए परिवर्तनों पर चर्चा करें।

अथवा

5. हाल ही के रुझानों सहित विवाह के विभिन्न रूपों का विस्तार से वर्णन करें। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਲੋ।

ਅਥਵਾ

7. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ 'ਤੇ ਸੰਖਿਪਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ :

(a) ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

(b) ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ

(c) ਵੰਸ਼ਾਕ੍ਰਮ।

18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— (1) ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਦਸ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

(2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।

(3) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੇ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਬਿਊਰੀ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਅਧਿਕਤਮ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 3-5 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :

(1) ਸੰਸਥਾਵਾਂ

(2) ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ

- (3) ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ
- (4) ਗੋਤਰ
- (5) ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਜ
- (6) ਵੰਸ਼
- (7) ਬਹੁ-ਪਤੀ
- (8) ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਵਰਜਿਤ
- (9) ਵਿਆਹ-ਸਬੰਧ
- (10) ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ।

7×2=14

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

3. ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ? ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਵਿਆਹ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

5. ਹਾਲੀਆ ਰੁਝਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

7. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(a) ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

(b) ਵੰਸ਼

(c) ਭਲਾਮਾਣਸ (Descent)।

18